

Č.j. : S 11/2000-644/00-230

V Brně dne 30. května 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 11/2000-230, zahájeném dne 7.3.2000 na návrh účastníka řízení a to společnosti *Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG*, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika, zastoupené ve správním řízení společností CMS Cameron McKenna v.o.s., se sídlem Karolíny Světlé 25, Praha 1, prostřednictvím JUDr. Petra Skácela, advokáta, na základě plné moci ze dne 1.3. 2000, podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci spojení podniků *Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG*, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika a Česká spořitelna, a.s., se sídlem Na Příkopě 29, Praha 1, IČO 45244782, podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. vydává po zjištění skutkového stavu, získání potřebných podkladů pro rozhodnutí a po seznámení účastníka správního řízení s výsledky šetření před vydáním rozhodnutí ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. toto

r o z h o d n u t í :

Spojení podniků *Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG*, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika a Česká spořitelna, a.s., se sídlem Na Příkopě 29, Praha 1 podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., k němuž dochází realizací Smlouvy o koupi a prodeji akcií společnosti Česká spořitelna, a.s., se sídlem Na Příkopě 29, Praha 1, ze dne 1. března 2000 mezi Fondem národního majetku České republiky, se sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2, IČO 41692918, jako prodávajícím a společností *Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG*, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika, jako kupujícím, na základě které společnost *Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG*, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika odkoupila 79 146 335 akcií, které představují 56,22 % vydaných kmenových akcií, s nimiž jsou spojena

hlasovací práva a 52,07 % podíl všech akcií společnosti Česká spořitelna, a.s., se sídlem Na Příkopě 29, Praha 1, IČO 45244782, a tím získala nad touto společností kontrolu, se podle ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.,

p o v o l u j e.

Odůvodnění :

Dne 7. března 2000 zahájil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) na návrh účastníka řízení a to společnosti Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG, se sídlem Graben 21, 1010 Vídeň, Rakouská republika (dále jen „Erste Bank“) správní řízení čj. S 11/2000-230 ve věci povolení spojení podniků, a to společností Erste Bank a Česká spořitelna, a.s., se sídlem Na Příkopě 29, Praha 1 (dále jen „Česká spořitelna“), ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“). Ke spojení podniků dochází uzavřením Smlouvy o koupi a prodeji akcií společnosti Česká spořitelna, ze dne 1. března 2000 mezi Fondem národního majetku České republiky, se sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2, jako prodávajícím a společností Erste Bank, jako kupujícím. Na základě této smlouvy společnost Erste Bank odkoupila 79 146 335 akcií, které představují 56,22 % vydaných kmenových akcií, s nimiž jsou spojena hlasovací práva a 52,07 % podíl všech akcií společnosti Česká spořitelna.

Prodej výše uvedených akcií schválila vláda v rámci privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů a to na základě usnesení vlády České republiky č. 144 ze dne 2. února 2000.

Prislušnost úřadu je dána ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona.

Úřad dále v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) zákona zveřejnil v Obchodním věstníku dne 10.3.2000 oznámení o podání návrhu na zahájení správního řízení ve věci povolení spojení výše uvedených podniků s tím, že případné připomínky je možné zaslat úřadu do osmi dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. Ve stanovené lhůtě, ani později do doby vydání tohoto rozhodnutí úřad neobdržel k posuzovanému spojení podniků žádné připomínky. Dne 13.3.2000 vyzval úřad zástupce účastníka řízení k odstranění nedostatků podání a zároveň k vyplnění formuláře týkajícího se spojení podniků. Dne 13.3.2000 vydal úřad rozhodnutí čj. S 11/2000-230/A o přerušení správního řízení z důvodu nedostatku podání – nepředložení dokladu o zaplacení správního poplatku. Doplnění návrhu včetně dokladu o zaplacení správního poplatku úřad obdržel dne 17. 4.2000. S výsledky šetření byl účastník řízení seznámen dne 24.5. 2000 ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona. K výsledkům šetření nevznesl účastník řízení žádné připomínky.

Charakteristika spojujících se podniků

Společnost **Erste Bank** byla zapsána do podnikového rejstříku vedeného obchodním soudem ve Vídni dne 4. října 1997, což byl akt který formalizoval spojení GiroCredit a Die Erste osterreichische Spar-Case-bank Aktiengesellschaft.

Tato společnost poskytuje úplné bankovní a finanční služby se zvláštním zaměřením na drobné bankovníctví, bankovní služby pro středně velké podniky, správu aktiv, hypoteční bankovníctví, obchodování a prodej.

V ČR kontroluje Erste bank 66,7% akcií společnosti Erste Bank Sparkassen (CR) a.s., což je univerzální banka s plnou devizovou licencí, která působí na českém trhu od roku 1993. Erste bank také prostřednictvím společností IMMORANT Aktieengesellschaft, Vídeň a IMMORANT International Holding GmbH, Vídeň nepřímo kontroluje leasingovou společnost IMMORANT CR s.r.o., Praha.

Společnost **Česká spořitelna** byla zapsána ke dni 30. prosince 1991 do obchodního rejstříku oddíl B, vložka 1171, vedeného Krajským obchodním soudem v Praze. Do té doby působila tato společnost jako státní peněžní ústav. Jedná se o univerzální banku s plnou devizovou licencí, se státní majetkovou účastí a s oprávněním vydávat hypoteční zástavní listy. Velikostí bilanční sumy a výší základního jmění se jedná o druhou nejsilnější banku v ČR.

Předmětem činnosti této společnosti je provádění bankovních obchodů a poskytování všech bankovních služeb podle § 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, zejména pak přijímání vkladů a poskytování úvěrů. Těžiště aktivit České spořitelny spočívá v drobném bankovníctví. Na českém kapitálovém trhu je Česká spořitelna významným obchodníkem s cennými papíry.

Česká spořitelna přímo kontroluje 60,5% ČS-stavební spořitelny, a.s., 100% Spořitelní investiční společnosti, a.s., 100% ČS-Informatiky, a.s., 92% Spořitelního penzijního fondu, a.s., 100% ČS-živnostenské pojišťovny, a.s., 51% SINDAT ČS Consulting, a.s., 100% První české zajišťovny, a.s., 100% Corfiny, a.s., 64, 97% SFIF Všeobecný, a.s. Nepřímou kontrolu prostřednictvím společnosti Corfina vykonává Česká spořitelna nad CORFINOU TRADE, spol. s r.o., prostřednictvím Spořitelní investiční společnosti, a.s. nad Spořitelní kapitálovou společností a společně s ČS – stavební spořitelnou, a.s. nad ČS Reality, a.s.

Dle zjištění úřadu společnost První česká zajišťovna, a.s. do současnosti nevyvíjí žádnou činnost. Předmětem činnosti společnosti ČS-Informatika, a.s. je zejména zajišťování služeb pro Českou spořitelnu.

Úřad se dále zabýval otázkou personálního propojení spojujících se podniků a dospěl k závěru, že všichni členové statutárního orgánu České spořitelny jsou dále členy dozorčích a statutárních orgánů jejich dceřiných společností, pouze Mgr. Dušan Baran je členem burzovní komory Burzy cenných papírů Praha, a.s. a Ing. Roman Mentlík je jednatelem společnosti Střecha Invest spol. s r.o., jejíž obchodní činností je ovšem zprostředkovatelská činnost, pokrývačství, klempířství a izolatérství. Statutární zástupci účastníka řízení nepůsobí v žádných českých společnostech.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Výrobní trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu užití.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů-výrobního, geografického a časového.

Věcné vymezení relevantního trhu

Při vymezení relevantních trhů vycházel úřad jednak trhů hlavních bankovních produktů a dále pak z činností společností kontrolovaných spojujícími se podniky.

V předmětném případě spojení podniků byly vymezeny následující trhy :

1. *Vklady soukromých osob*
2. *Vklady podnikatelské a veřejné sféry*
3. *Úvěry soukromým osobám*
4. *Úvěry podnikatelské a veřejné sféře*
5. *Činnosti spojené s finančními trhy*
6. *Penzijní připojištění*
7. *Vklady stavebního spoření*
8. *Úvěry ke stavebnímu spoření*
9. *Hypoteční úvěry*
10. *Obchodování s nemovitostmi*
11. *Leasingové služby*
12. *Poskytování pojištění*
13. *Služby podnikového poradenství.*

Ad 1 až 4)

Banky v ČR mohou přijímat vklady a poskytovat úvěry na základě udělení licence od ČNB (v současnosti nabízí univerzální bankovní služby 32 bank). Základní složkou zdrojů obchodních bank jsou vklady klientely. Představují peníze, které si zákazník ukládá v bance a může je používat i na placení prostřednictvím bank. Na druhou stranu se pomocí úvěru plynule využívají tyto volné peněžní prostředky (vklady). Úvěr pro podniky slouží na rozšíření reprodukčního procesu a na náhradu dočasně imobilizovaných prostředků. Jednotlivci využívají úvěr na rozšíření spotřeby a na řešení finančních těžkostí zapříčiněných nevytvářením peněžních prostředků.

Pro vyčlenění vkladů a úvěrů soukromých osob uvádí úřad následující důvody:

- Prakticky všechny banky nabízejí odlišné vkladové a úvěrové produkty pro podnikatelskou a veřejnou sféru a pro soukromé osoby.
- Objemy jednotlivých vkladů a úvěrů podnikatelské a veřejné sféry bývají řádově mnohem vyšší než u nepodnikatelů, což přináší i rozdílné požadavky na správu příslušných účtů.
- Úrokové míry jednotlivých vkladových a úvěrových produktů pro soukromé osoby bývají stejné pro všechny klienty, úrokové míry pro podnikatele se obvykle stanovují individuálně po dohodě s klientem.
- Narůstající význam drobného bankovníctví v ČR, kdy se této části bankovního trhu, který byl donedávna doménou České spořitelny, začíná intenzivně věnovat stále větší počet peněžních ústavů.

Na relevantních trzích vkladů soukromých osob, vkladů podnikatelské a veřejné sféry, úvěrů soukromým osobám, úvěrů podnikatelské a veřejné sféře působí Česká spořitelna a Erste Bank Sparkassen (CR) a.s.

Ad 5)

Do činností spojených s finančními trhy lze zahrnout obchody s akciemi, dluhopisy a deriváty, nákup a prodej peněz jiných zemí a peněžní trhy.

Na relevantním trhu činností spojených s finančními trhy působí Česká spořitelna a Erste Bank der Sparkassen (ČR) a.s.

Ad 6)

Specifickým rysem penzijního připojištění (dle zákona č. 42/1994 Sb.) jako finančního produktu je jeho charakter zvláštního druhu dlouhodobého spoření podporovaného státním příspěvkem, jehož cílem je zajistit účastníkům penzijního připojištění dostatečnou finanční rezervu pro období, kdy u nich obecně dochází k poklesu jejich příjmu. Službu poskytování penzijního připojištění mohou nabízet pouze specializované subjekty – penzijní fondy, které musí mít k takové činnosti povolení Ministerstva financí ČR (v současnosti 27 subjektů).

Na relevantním trhu penzijního připojištění působí Spořitelni penzijní fond, a.s.

Ad 7 až 8)

Provozovatelem stavebního spoření může být pouze banka, které bylo uděleno povolení dle zákona 21/1992 Sb., o bankách, pokud předmětem její činnosti je pouze stavební spoření (v současnosti 6 subjektů). Cílem stavebního spoření je nashromáždit určité finanční prostředky v poměrně krátké době s možným vznikem nároku na poskytnutí výhodně úročeného úvěru v případě, že tyto finanční prostředky budou použity v souladu s vymezeným účelem stavebního spoření – právě výše uvedenými faktory se zásadně odlišuje od penzijního připojištění.

Na relevantních trzích vkladů stavebního spoření a úvěrů ke stavebnímu spoření působí ČS – stavební spořitelna, a.s.

Ad 9)

České hypoteční bankovníctví je přímo pojato a organizováno jako bankovníctví specializované. K poskytování hypotečních úvěrů a vydávání hypotečních zástavních listů není nutné zakládat zvláštní specializované instituce – hypoteční banky, ale hypoteční obchody mohou podle výše zmíněného zákona uskutečňovat ty banky, které k tomu mají povolení od České národní banky (v současnosti 9 subjektů). Hypoteční úvěry jsou poskytovány pouze na vymezené účely, jako jsou nákup nemovitostí, rekonstrukce nemovitostí, nákup pozemků atd.

Na relevantním trhu hypotečních úvěrů působí Česká spořitelna.

Ad 10)

Obchodování s nemovitostmi zahrnuje zprostředkování prodeje, koupě a pronájmu nemovitostí při plném právním servisu. V současnosti se touto činností zabývají stovky společností v ČR.

Na relevantním trhu obchodování s nemovitostmi působí společnost ČS Reality, a.s.

Ad 11)

Leasing je založen na dlouhodobém pronájmu, upraveném příslušnou smlouvou, v jejímž rámci vlastník zařízení převádí na uživatele v podstatě všechna rizika a výnosy spojené s vlastnictvím majetku. Tuto službu nabízí několik stovek společností.

Na relevantním trhu leasingových služeb působí Corfina, a.s. a společnost IMMORENT CR s.r.o. a CORFINA TRADE spol. s r.o.

Ad 12)

Pojištění na území ČR poskytují subjekty, kterým bylo Ministerstvem financí uděleno povolení - do 31.3.2000 podle zákona č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, a od 1.4.2000 podle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví). Na relevantním trhu působí 40 pojišťovacích ústavů a nabízejí více než 200 pojistných produktů. Při poskytování pojištění jsou smlouvy s klienty sjednávány na konkrétní pojistný produkt, náležející do skupiny životního nebo neživotního pojištění.

Na relevantním trhu životního i neživotního pojištění působí společnost ČS-Živnostenská pojišťovna, a. s.

Ad 13)

K službám podnikového poradenství patří investiční, finanční, daňové a účetní poradenství a řízení krizových situací podniku. Tuto službu poskytuje v ČR několik stovek společností.

Na relevantním trhu služeb podnikového poradenství působí společnost SINDAT ČS Consulting, a.s.

Geografické vymezení relevantního trhu

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Nebyla zjištěna žádná omezení, týkající se dodávek na určitou část území České republiky. Úřad konstatuje, že podmínky soutěže uvnitř území České republiky jsou homogenní, a proto byly trhy z hlediska geografického vymezeny územím celé České republiky.

Časové vymezení relevantního trhu

Z hlediska časového se jedná o trhy trvalé, tvořené pravidelně se opakujícími dodávkami. Dodávky nepodléhají v průběhu kalendářního roku větším výkyvům. Pro vymezení podílů spojovaných podniků na celkových obrazech dosahovaných na relevantním trhu bylo hodnoceno období roku 1998 a zároveň bylo přihlédnuto k podílům v posledních třech letech.

Tržní podíl spojujících se podniků

Dle ust. § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení soutěže se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Společnost Erste Bank, a ani jí kontrolované společnosti nemají na žádných výše vymezených relevantních trzích podíl, jež by přesahoval hranici 30 % celkového obratu na těchto trzích.

Společnost Česká spořitelna má na trzích vkladů soukromých osob a úvěrů soukromým osobám podíl, jež přesahuje 30 % celkového obratu na těchto trzích a zaujímá tak postavení nejvýznamnějšího soutěžitele.

Z výsledku šetření vyplývá, že podíl spojovaných podniků přesáhne zákonem stanovenou hranici třiceti procent podílu celkového obratu na těchto relevantních trzích:

- vkladů soukromých osob
- úvěrů soukromým osobám.

Daná transakce tedy podléhá povolení úřadu ve smyslu § 8a odst. 1 zákona.

Úřad dále konstatuje, že v průběhu posledních třech let nedošlo k výrazné změně velikosti tržních podílů spojovaných podniků.

Analýza dopadů spojení podniků na hospodářskou soutěž

Akvizicí České spořitelny se Erste Bank otevírá příležitost k získání dominantní pozice na českém trhu drobného bankovníctví, avšak vzhledem k probíhajícímu megafúzímu mezi bankami v celosvětovém měřítku je převzetí České spořitelny Erste Bank událostí pouze regionálního dopadu. Bude však mít poměrně významný dopad na pozici Erste Bank na středoevropském území.

Tato akvizice nabídne Erste Bank rozsáhlou pobočkovou síť České spořitelny, přičemž rozsah finančních služeb nabízených Českou spořitelnou je podobný jako u Erste Bank a zahrnuje i druhou největší stavební spořitelnu, jakož i leasingovou společnost, pojišťovnu a společnost pro obchodování s nemovitostmi.

Významní soutěžitelé, kteří působí na vymezených relevantních trzích :

Přijímání vkladů od soukromých osob a poskytování úvěrů soukromým osobám

- Investiční a Poštovní banka, a.s.
- Komerční banka, a.s.
- Československá obchodní banka, a.s.
- GE Capital bank, a.s.

Nejdůležitější podmínkou vstupu na trh je poskytnutí povolení působit jako banka ze strany centrální banky (s mnoha dílčími podmínkami ČNB) a minimální výše základního kapitálu 500 mil. Kč.

Významným faktorem působícím v ČR je konzervatismus klientů bank, zejména ve venkovských oblastech (vzhledem ke 40 letům monopolistické struktury českého bankovníctví v letech 1948 až 1990), ovšem s rychlým růstem nových bank, nových služeb a distribučních kanálů v 90. letech existuje jasný trend směrem k oslabování tradičních vazeb. Díky dosud převládajícím nižším požadavkům obyvatelstva na moderní produkty a investiční nástroje je význam diferenciací produktů ještě omezen, avšak zcela jistě se dostane do popředí zájmu v příštích letech, zvláště jakmile se český trh stane nedílnou součástí EU.

V posledních 5 letech nebyl zaznamenán žádný významný nový vstup na trh komerčních bank, pouze zde začala působit pobočka Midland Bank PLC (v r. 1997), jejíž tržní podíl je však zanedbatelný. Důležitější pro trh je vlastnická změna u některých významných českých bank, a to : v roce 1998 IPB, a.s. (Nomura), v roce 1998 Agrobanka Praha, a.s. (General Electric), v roce 1999 ČSOB, a.s. (KBC Bank).

Úřad se dále zabýval otázkou distribučních kanálů, které používají banky v ČR. Existují tyto distribuční kanály :

- síť svých vlastních poboček a dceřiných firem
- elektronická média souhrnně nazývaná „přímé bankovníctví“

- kanály pro křížové prodeje (cross-selling), kdy jsou používána prodejní místa přidružených firem či strategických partnerů pro distribuci vlastních produktů.

Především u České spořitelny je jednoznačně převládajícím distribučním kanálem sít vlastních poboček, jejichž počet ke konci roku 1999 dosáhl počtu 842 (pro srovnání v roce 1994 jich bylo 2090). Do budoucna lze očekávat, v souvislosti s rozvojem globálních počítačových sítí, vzrůstající význam elektronického bankovníctví.

Seznam největších klientů České spořitelny a Erste Bank der Sparkassen (CR) a.s. je součástí spisového materiálu.

Pokud se týká kooperačních dohod, tyto nejsou mezi českými bankami navzájem typické. Typičtější jsou ujednání o křížovém prodeji produktů mezi bankami a pojišťovny, bankami a investičními fondy apod.

Společnost Erste Bank Sparkassen (CR) a.s. v současnosti ve svých pobočkách prodává pouze investiční fondy ING a některé investiční fondy Erste Bank.

Česká spořitelna prodává pouze produkty svých dceřiných společností :

- Spořitelní investiční společnost, a.s. – podílové listy
- ČS – stavební spořitelna, a.s. – stavební spoření
- Spořitelní penzijní fond, a.s. – penzijní připojištění
- ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s. – pojištění KOLUMBUS, povinné ručení, u ostatních pojistných produktů jen předjednávání.

Účastník řízení není členem žádného sdružení podnikatelů v ČR. Česká spořitelna a společnost Erste Bank Sparkassen (CR) a.s. jsou členy Bankovní asociace Praha, České asociace finančních trhů a jsou zároveň členy Burzy cenných papírů Praha, a.s. Spořitelní penzijní fond, a.s. je členem Asociace penzijních fondů ČR. ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s. je členem České asociace pojišťoven. Společnost Corfina, a.s. a IMMORANT CR s.r.o. jsou členy Asociace leasingových společností ČR.

Jiná spojení podniků, v nichž by figuroval některý ze spojujících se podniků v posledních třech letech neproběhla.

Podnikatelský a investiční záměr účastníka řízení je zaměřen na rozvoj retailového bankovníctví s důrazem na blízkost klientovi, na bohatost nabídky produktů. Současně s tím bude probíhat proces zvyšování efektivnosti v České spořitelně, k čemuž má přispět racionalizace pobočkové sítě a opatření v oblasti informačních technologií a systémů.

Na základě výsledků hospodaření společnost Erste Bank za rok 1999 zvýšila čistý profit o 23,4 % na 164,6 mil eur. Česká spořitelna skončila rok 1999 se ztrátou 4,9 mld Kč. Na ztrátě se podílela zejména dlouhodobě špatná platební morálka některých klientů, která vedla ke zhoršování kvality úvěrového portfolia banky a tím k vysoké tvorbě rezerv a opravných položek. Jejich čistá tvorba se v roce 1999 snížila na 10,7 mld Kč z 14,2 mld Kč v roce 1998.

Judikatura EU

Úřad rozhoduje výhradně dle zákona o ochraně hospodářské soutěže, přihlíží však k platné judikatuře EU. Těchto judikátů úřad podpůrně využil pro vymezení relevantního trhu v daném případě.

Z judikátů EU úřad uvádí rozhodnutí No COMP/M.1764 ve věci spojení podniků Skandinaviska Enskilda Banken/BFG Bank. Komise v tomto případě rozdělila bankovní a finanční služby do tří trhů : 1. Retailové bankovníctví, 2. Firemní bankovníctví, 3. Aktivity spojené s finančními trhy.

Z dalších judikátů EU úřad uvádí rozhodnutí No IV./M.1106 ve věci spojení podniků BAYERISCHE VEREINSBANK/FGH Bank. Trh byl v tomto případě vymezen jako trh hypotečního financování.

Právní posouzení a hospodářské výhody spojení

Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Na základě Smlouvy o koupi a prodeji akcií České spořitelny získala společnost Erste Bank přímou kontrolu nad společností Česká spořitelna. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak došlo ke spojení podniků.

Z výše uvedeného je patrné, že posuzované spojení podniků je svým charakterem spojení horizontální.

Dle § 8a odstavec 2 zákona úřad spojování podniků povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. V ostatních případech úřad spojení nepovolí. V rozhodnutí o povolení může úřad stanovit omezení a závazky nezbytné pro ochranu hospodářské soutěže.

Z předložených výhod spojení úřad shledal jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele tyto výhody :

- zastavení klesajícího trendu ve využívání služeb České spořitelny širokou veřejností v ČR
- zvýšení technické kvality služeb a rozšíření okruhu nabízených produktů, nabídka přístupu k novým investičním příležitostem
- prohloubení zaměření na potřeby klientů.

Dále z podepsané Smlouvy o koupi a prodeji akcií společnosti České spořitelny vyplývají pro účastníka řízení následující závazky :

- Navrhovaným spojením podniků dojde k naplnění programu financování bytové výstavby při zvýhodněných úrokových sazbách. Česká spořitelna vyčlení částku ve výši 10 miliard Kč na program hypotečního financování při zvýhodněných úrokových sazbách pro podporu vlastnictví, rekonstrukce a rozvoje bytových prostor fyzickými osobami. Zvýhodněná úroková sazba bude o 3 % nižší než běžné podmínky pro hypoteční úvěry na trhu v době poskytnutí úvěru. Jednotlivé hypoteční úvěry budou poskytovány na dobu až 20 let. Vzhledem k 3 % rozdílu mezi zvýhodněnými úrokovými sazbami a obvyklými tržními podmínkami budou celkové ušlé úrokové výnosy České spořitelny za 20 let představovat částku 3 miliardy Kč ve prospěch českých občanů.

- V důsledku spojení podniků dojde k programu financování při zvýhodněných úrokových sazbách pro středně velké podniky a zemědělství. Česká spořitelna vyčlení částku ve výši 10 mld Kč při zvýhodněných úrokových sazbách pro účely rozvoje středně velkých podniků a zemědělství v ČR. Zvýhodněná úroková sazba bude o 3 % nižší než běžné tržní podmínky pro úvěry poskytované středně velkým podnikům a zemědělcům v době poskytnutí úvěru. Jednotlivé úvěry budou poskytovány na dobu až 10 let. Vzhledem k 3 % rozdílu mezi zvýhodněnými úrokovými sazbami a obvyklými tržními podmínkami budou celkové ušlé úrokové výnosy České spořitelny za 10 let představovat částku 1,5 mld Kč ve prospěch středně velkých podniků a zemědělství.

- Spojované podniky budou investovat rizikový kapitál ve výši až 1 mld Kč do perspektivních středně velkých českých podniků.

- Spojením podniků dojde k zahájení sponzorského programu pro oblast vzdělání, kultury, sociální podpory, charity. V průběhu příštích 5 let bude Česká spořitelna poskytovat ročně částku 200 mil Kč na sponzorování subjektů navržených českou vládou. Úhrnná hodnota sponzorského programu činí 1 mld Kč.

Na základě analýzy dopadů spojení na hospodářskou soutěž a posouzení výhod tohoto spojení úřad dospěl k závěru, že spojení podniků přinese též výhody, na nichž budou v konečném důsledku participovat spotřebitelé a bude naplněn veřejný zájem. Újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. Podíl účastníka řízení na relevantních trzích přijímání vkladů od soukromých osob a poskytování úvěrů soukromým osobám, který drží prostřednictvím svých kontrolovaných společností (Česká spořitelna, Erste Bank Sparkassen (CR) a.s.) bude po uskutečnění spojení jen nepatrně vyšší, než původní podíl České spořitelny (vzhledem k nízkému podílu Erste Bank Sparkassen (CR) a.s. na výše uvedených relevantních trzích). Dále úřad konstatuje, že na tuzemském bankovním trhu nabízí své služby mnoho dalších bankovních ústavů. Vzhledem k těmto skutečnostem existuje na vymezených relevantních trzích účinná hospodářská soutěž, která zůstane zachována i po spojení společností Erste Bank a České spořitelny.

Pokud by účastník řízení jednal na základě ustanovení článku 5.11 Smlouvy o koupi a prodeji akcií České spořitelny a došlo by k převodu práv a povinností vyplývajících z této smlouvy na společnost CS-EB Holding AG, se sídlem Schuberting 5, Vídeň, jež je účastníkem řízení ovládána, nepodléhalo by toto jednání novému povolovacímu řízení.

Po zvážení všech skutečností úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luboš Rybák
pověřený
řízením III. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží :

1 x JUDr. Petr Skácel, CMS Cameron McKenna v.o.s., se sídlem Karolíny Světlé 25, 110 00
Praha 1- právní zástupce účastníka řízení

1 x spis.